

Stanovisko ARŠG k Správe o stave slovenského školstva

ARŠG sa nebude vyjadrovať k skutočnostiam v súvislosti s postupom vzniku správy, lebo nevidí ich vplyv na kvalitu zmien v školstve.

Všeobecné stanovisko k správe

Správa je skutočne o stave školstva (systému) a nie o výchove a vzdelávaní, teda o tom, čo sa deje medzi učiteľmi, žiakmi a ich rodičmi, a tiež v nich.

Pozitíva:

1. To, že je správa poskytnutá na verejnú diskusiu, vytvára predpoklad na vytvorenie priaznivého spoločenského prostredia na riešenie problémov vo vzdelávaní na Slovensku
2. Predkladá rozsiahly informačný obraz slovenského školského systému sčasti aj v porovnaní s okolitými systémami.
3. Výrazne sa deklaruje význam kvality a postavenia učiteľov a tento dôraz získava širšiu podporu.
4. Vníma problém informačného systému v školstve v dvoch rovinách: ako podpory VVP (učebnice, elektronický obsah, ...) ako i podpory školy ako inštitúcie (napr. RIS)
5. Veľmi dobre určuje 6 kľúčových cieľov:
 1. *dostatočne financované a efektívne fungujúce školstvo systémovo podporujúce kvalitu,*
 2. *kvalitný, spoločensky rešpektovaný a primerane odmeňovaný učiteľ,*
 3. *kvalitná výchova a vzdelávanie,*
 4. *kvalitné odborné vzdelávanie a príprava reagujúce na aktuálne a očakávané potreby praxe,*
 5. *školstvo dostupné pre všetkých,*
 6. *školstvo poskytujúce deťom a žiakom základ zdravého životného štýlu.*

Negatíva

1. Zostavenie správy nerešpektuje teóriu manažmentu zmeny, tým ciele, ktoré majú charakter strategických cieľov, sú označené ako čiastkové ciele a to, čo správa označuje ako úlohy, nemá vlastnosti úloh.
Jazyk, štruktúra aj obsah správy budia dojem, že nebola vytvorená pre potreby verejnej diskusie.
Toto všetko spôsobí rôzne polemiky a konflikty o všeobecnosti formulácií, absencii termínov a podobne.
2. Konštatívno informačná časť síce tvorí podklad na formuláciu „Systémových krokov ...“, no nemá charakter komplexnej a štandardizovanej analýzy (SWOT, STEPE, ...). To spôsobí polemiku a konflikty o vhodnosti a reálnosti systémových krokov.
3. Správa rieši školský systém, ale len okrajovo preniká aj do problémov výchovy a vzdelávania. Tým nechopila súčasné akútne problémy škôl. V analytickej časti malo byť zhodnotenie Národného programu výchovy a vzdelávania – MILÉNIa.

Výzva ministerstvu školstva

1. Žiadame, aby boli rešpektované a do plánu rozpracované požiadavky vyjadrené vo výzve vlády, ktorú 30.1.2013 podpísalo 12 zástupcov organizácií rezortu školstva a OZPŠaV vrátane termínov splnenia.

Osobitne žiadame každoročné navyšovanie prostriedkov do školstva vo výške 0,3% z verejných zdrojov od roku 2014.

2. Verejnú diskusiu je nutné vyhodnotiť, zverejniť a zdôvodniť akceptáciu aj neakceptáciu všetkých pripomienok.
3. Správu je nutné doplniť vyhodnotením reformy školstva započatej NPVV z roku 2001 – Milénia vrátane všetkých nasledujúcich legislatívnych zmien a ich dopadov na výchovu a vzdelávanie. (príklad: Jeden zo záverov Milénia bol: objektivizovať maturitné súšky. Zaviedol sa nejaký systém maturitných skúšok. V duchu tejto správy budeme zdokonaľovať tento systém, ale nepovedali sme si, či je dobrý).
4. Spracovať Akčný plán zavádzania systémových zmien tak, ako vyplynú z verejnej diskusie. (už v roku 2009 sme požadovali takýto plán na zavádzanie školského zákona a zákona o pedagog. zamestancoch a ministerstvo ho nebolo schopné spracovať). Pri tvorbe akčného plánu rešpektujeme princípy riadenia kvality.
5. Žiadame rešpektovať princípy zodpovednosti, slobody a subsidiarity
 - Neobmedzujte slobodu danú gymnáziám RUP. Vieme v jeho rámci podporiť priority spoločnosti pri rešpektovaní záujmov rodičov a žiakov.
 - Nastavte legislatívu tak, aby ste vedeli odstrániť špekulantov a nedostatky tam, kde sú, a nezasahovať do škôl, ktoré fungujú dobre a produkujú kvalitných žiakov. Chceme niest' osobnú zodpovednosť, nie aplikovať plošné intervencie. (Ukážte konkrétne, ktorý z našich členov je prečo najslabším článkom systému).
6. ARŠG musí reagovať na úvahy o tom, že v mnohých prípadoch je slabým článkom v riadení školstva na Slovensku riaditeľ. Manažér je vždy najslabším článkom, lebo jeho pochybenia spôsobujú najfatálnejšie dôsledky. Jeho vyňatie spod verejnej kontroly a priame menovanie zriaďovateľom tento problém ešte umocní. Nahrádzame demokrotické metódy autokratickými.
7. Žiadame vnímať gymnáziá ako školy prioritne pripravujúce na vysokoškolské štúdium, žiadame rešpektovať 30% podiel populácie v gymnaziálnom štúdiu a zachovanie osemročného gymnaziálneho štúdia.
8. Úprava siete škôl je nutná, avšak sieť škôl nesmie byť redukovaná na úkor štátnych škôl. Mechanizmy redukcie siete musia zamedziť tomu, aby "vyčistený vzdelávací priestor" obsadili neštátne školy.

Popri príprave systémových zmien je nutné riešiť operatívne problémy, z ktorých sme mnohé avizovali viackrát:

- zrušenie náhrady MS v cudzích jazykoch,
- zabezpečenie Testovania 9 učiteľmi stredných škôl, a to najlepšie na stredných školách, považovať ho za prijímacie skúšky a posunúť jeho termín na čo najneskôr.
- v pripravovanom zákone o financovaní:
 - normatív odvíjať od výkonov vyplývajúcich z ŠVP so zaoberaním delenia tried,
 - zohľadňovať vekovú štruktúru zamestnancov.

Odporúčanie členom ARŠG

Keďže detailné prerokovanie obsahu správy vyžaduje dlhší čas a hlbšie úvahy, napriek rozsiahlej diskusii plénum ARŠG neprijíma na seminári 23.apríla 2013 ďalšie konkrétne pripomienky k obsahu správy ako spoločné. Odporúča svojim členom na regionálnej alebo miestnej úrovni, prípadne aj individuálne, spracovať pripomienky k obsahu do konca mája 2013. Prezídium na základe poverenia plánom tieto pripomienky konsenzuálne spracuje a zašle na ministerstvo spoločné stanovisko. To nebráni členom asociácie zasielať na ministerstvo pripomienky, ktoré nenašli konsenzuálnu podporu v prezídiu.

V Gerlachove 24. apríla 2013